

Műút

„Úton lenni boldogság...” (J. K.)

Szerzőink: Béres Ákos (1995, Pécs) egyetemi hallgató · Deczki Sarolta (1977, Debrecen) kritikus, irodalomtörténész · Fazekas Júlia (1993, Budapest), doktori hallgató · Gubis Éva (1988, Ipolyság) író · Horváth Eve (1984, Nagykanizsa) költő · Kárándi Mónika (1990, Debrecen) képzőművész · Klajkó Dániel (1997, Kalocsa) a Szegedi Tudományegyetem magyar szakos hallgatója · Kustos Júlia (1996, Szombathely) kritikus, író, költő, az ELTE hallgatója · Kutasy Mercédesz (1978, Budapest) művészettörténész, az ELTE Spanyol Tanszékének oktatója, műfordító · Lakatos István (1980, Budapest) képregényrajzoló, illusztrátor, író · Margetin István (1979, Budapest) író, a TeátRoom lakásszínház irodalmi vezetője · Margl Ferenc (1990, Győr) kurátor, esztéta · Moklovsky Réka (1994, Miskolc) a Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola Modern Filozófia alprogram doktorandusza · Molnár Illés (1981, Szentes) költő, kritikus · Németh Gábor Dávid (1994, Budapest) újságíró, szerkesztő · Németh Zoltán (1970, Érsekújvár) Irodalomtörténész, kritikus, költő · Pintér Dóra (1993, Budapest) az ELTE BTK Irodalomtudományi Doktori Iskolájának doktorandusza · Réz Anna (1985, Budapest) filozófus, egyetemi adjunktus (ELTE) · Smid Róbert, PhD (1986) irodalom- és kultúratudós, kritikus · Szabó Gábor (1964, Szeged) a Szegedi Tudományegyetem Magyar Irodalmi Tanszékének oktatója · Szalay Zoltán (1985, Dunaszerdahely) prózaíró, publicista, jogász · Szentesi Zsolt (1957, Ózd) irodalomtörténész, kritikus, az egri Eszterházy Károly Egyetem Irodalomtudományi tanszékének oktatója · Szolcsányi Ákos (1984, Budapest) költő, bölcész · Toroczky András (1981, Budapest) gitártanár · Vas Máté (1996, Szentes) egyetemi hallgató, újságíró · Visy Beatrix (1974, Budapest) irodalomtörténész (PhD), kritikus

E számunkat **Kárándi Mónika** festőművész alkotásai vagy azok részletei díszítik.

Műút · irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat · ISSN 1789-1965 · Megjelenik a **Szépírók Alapítvány** kiadásában Miskolcon · Szerkesztik: Szépirodalom: **Mezei Gábor** (mezei.gabor@muut.hu) · Művészet: **Jenei László** (jenei@muut.hu) · Kritika, esszé; olvasószerkesztés és korrektúra: **Vásári Melinda*** (vasari.melinda@muut.hu) · Képszerkesztés, design: **Tellinger András** (telli@chello.hu) · Képanyag és felelős kiadó: **Kishonhy Zsolt** (kishonhy@muut.hu) · Alapító-főszerkesztő: **Zemlényi Attila** (zemlenyi@muut.hu) · **Szerkesztőség:** 3530 Miskolc, Széchenyi I. u. 14. · +36 46 326 906 · muut@muut.hu · www.muut.hu · www.facebook.com/muutfolyoirat · twitter.com/muut_folyoirat · Szerkesztőségi titkár: **Simon Gabriella** (szepmestersegek.alapitvany@gmail.com) · Layout és logo: **Szurcsik János** (mail@janos.at; www.janos.at) · **Előfizethető: Szépírók Alapítvány** (szepmestersegek.alapitvany@gmail.com · 3530 Miskolc, Széchenyi István u.14. · Tel.: +36 46 326 906; előfizetési igényét a megadott e-mail címen jelezze!) és az **OTP Bank Nyrt. Miskolci Igazgatósága** 11734004-20412245 számlaszámára, pontos elérhetőség megjelölésével, közvetlenül vagy postai átutalással · Előfizetési díj egy évre: 4740 Ft. Nyomda és kötészet: **Tipo-Top Nyomda**, Miskolc · Felelős vezető: **Solymosi Róbert** · **Műút portál:** **www.muut.hu** · ISSN 1789-2635 · Felelős szerkesztő: **Jenei László** (jenei@muut.hu) · Szerkesztőbizottság: **Bárány Tibor** (Kiskáté), **Kishonhy Zsolt**, **Mezei Gábor**, **Tellinger András**, **Vásári Melinda**.

* A szerkesztő az Emberi Erőforrások Minisztériumának Oláh János szerkesztői ösztöndíjasa.

nka

MissionArt
Galéria

Alapítvány
Vendégvár

NÉMETH Zoltán

Tektonika

„Evolúciós értelemben még mindig mindannyian csimpánzok, sünök és vörösfenyők vagyunk — ez mind bennünk van. Bármelyik pillanatban elérhetjük. Nem választ el tőlük áthatolhatatlan szakadék, csak a lét fugái, apró repedései.”
(Olga Tokarczuk: *Transfugium*, ford. Petneki Noémi)

Kliffel való megismerkedése után sok évvel újra itt van, és találkozott Evelinnel, a szemüveges költősráccal, beszélt Samuella, az imádkozó csigával, meglátogatta Annabellát, a tengeri képernyőt, okleveles díszletet, valamint Xiant, az asztmás békát, és a rengeteg törölközőt, Joe-t, Boguslawát, Gabit, Miát, Lulut és Lilit, Petrut, Majamát, Cole-t, Wandát és Ninit, a tizenegy testvért, csíkosan és foltosan, várta őt a hat elefánttestvér, akik szinte semmiben sem hasonlítottak egymásra: Banánának poszméhszárnya nőtt az ormánya felett, és vastag kábel az utolsó csigolyából, Makona bölényszőrét ráfésülte a három monitorra, amely a hátán ringatózott, Lakuna, ó, a bátor, Lakuna, akinek száz lába kalimpált, egy százlábú elefánt, most épp autót mosott, miközben élénk vitába keveredett a sebességváltóval, a csomagartóval és a baloldali visszapillantóval a jeges-tengeri háborús beavatkozás politikai következményeiről. Hát jó, legyen még Pamana, Astala és Abona, akik inkább hasonlítottak léghajócsavarra, mint elefántra. Viszont pikkely, bőr és élénkzöld levél hámrétege borította a három testet, Abona szerveiből hiányzott a vér, Pamanát pedig minden harmadik nap fel kellett tölteni egy szolidáris, Platónból doktoráló szélerőműből, aki távirányítású tengeri verebekkel gyógyította magát.

Ha arra a kérdésre keressük a választ, vajon őrizte-e bármelyikük is a síró emberi arcot, a könnycseppeket, határozott nemmel válaszolhatunk. Két törölköző, Majama és Boguslawa raktároztak egy-két arcot gyűrődéseikben, valami makacs hűséggel, de ezek az arcok a görcsbe ránduló test kényszerét tárolták, pontosabban a halált, amelyről oly kevéssé mondott le bármely lény öröktől fogva. Tartották magukat a szokáshoz, vagy inkább mindig eljött az a pillanat, amikor kétségbeesetten vagy éppen bizalommal eltelve felmásztak a halál göcsörtös fájára, pontosabban eldöntötték, hogy darabjaik új elrendezésben, a múlttól megszabadulva, egy másfajta tudatlanságban élnek majd tovább. Ezt a fél-halhatatlanságot őrizték végső megsemmisülésükig. Nem kellett volna meghalniuk, de mindegyikük életében eljött a pillanat, amikor megérezték a hívást, és végrehajtották azt, ami visszavonhatatlan.

Én láttam Klifet megörülni, mondta, aminek azért volt tétje, mert örültek voltak mind, a tizenegy törölköző, a hat elefánt, a kerti szék, amely nyugdíjas éveit a Csendes-óceánon töltötte, sült homokkal töltött szilíciumfalatokon élvezkedve. Én láttam Klifet megörülni, mondta, és talán idézhetném is a férfinévvel viselő nőstényoroszlánt, amely fiatalkorában, a divat kedvéért, ásóbajszot operáltatott magának, és kamaszéveit két kilométerrel a földfelszín alatt töltötte. Klif szerint, ha nem itt élnénk, úgy általában nem ebben a házban és nem ebben az utcában sétálnánk, ha sikerült volna a helyen változtatni a megfelelő időben, akkor Antillából nem unalmas kanárigép, hanem világhírű, hétegyenletes matematikus lett volna, akinek kegyeiért számsorozatok ácsingóznának, mert Antilla a génjeiben hordozza azt, hogy megfelejtse a Poisson-sejtést, amely nagyot fordíthatna életünkön, mondta Klif. És éppígy Bamoya, ecsetelte tovább, akiből a leggyorsabb részecskevírus válhatott volna, mert a lehetőségeiben ott volt az áthatolás képessége bármely tárgyon és gondolaton, a kármelitáktól kezdve a fotoszintézisen át a gyémánttengelyig. Csupán néhány év hiányzott, fejtegette Klif, csupán néhány, kemény, munkával eltöltött év, és más irányba fordult volna a bolygó lényeiének élete. Egyszer születnek ilyenek, mondta Klif, akinek harmadik példája a lélegző kilincs volt, aki érzéseivel nyitotta a zárt ajtókat, és aki megérezhette volna mindazt, ami most történik velünk. A többi néma csend, mondta Klif, fenyegető tüskevár, a kilincsből közönséges katona lett, miközben felfedezéseivel egész egyszerűen átbújhattunk volna önmagunkon, és még hurkot is köthettünk volna rá.

De ki és hogyan dönti el, mikor kell a sok lehetséges hely között döntenünk, és melyikhez kössük életünket? Vagy inkább helyekhez, amelyeket egyazon időben, párhuzamosan működtethetünk otthonként, és itt az otthon természetesen az éneket jelenti, gondolta. A beváltatlan ígérek és az eltérített fejlődésirány, igen, ez volt Klif veszte, a rengeteg beváltatlan ígéret és a hatalmas mennyiségű eltérített fejlődésirány, amelyek felismerése után Klif döntést hozott megörüléséről. Elképzeled, mondta, egy csiga, amely kéz nélkül imádkozik, Annabella, ahogy Boguslawával takarja magát, és a sebességváltó, aki műbőrt növesztett és nem tud mit kezdeni az erejével. Az ő sorsuk alapjaiban vett volna más irányt. És ez, pontosabban ennek felismert hiánya, kibíratatlan számomra. Ezért dönt úgy, hogy elmegy a legjobb szalonba, megörülni, kicselezve a genetikát és más tudományokat. A választóvonalak bejárása kötelező, ahogy a sors vakondjáratai is. Így hát, életének egy szakaszában cseh futballistafrizurát készítettett magának, nem sokkal később egy héjatlán gyümölcscsel állt össze, majd pedig évekig hat lélegző homokpokróccal élt együtt kétharmad rész férfiként, egyharmad rész nőként, élő mágneses huzalokat építve szervei közé — az erre szánt idő bőségesen megtérül majd. Hiszen, talán, egy új faj első példánya lehet, amelyik nem fog engedelmessé válni a szokásnak, és nem dönt a halál mellett visszavonhatatlanul. Soha, egyszer sem. Az első lehet, aki nem tud majd meghalni, bár nincs lény, aki ezt a végtelen időben felfogni lenne képes, ő sem. Így történt.

